

HE 16/2018 VP HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI ASIAKKAAN
VALINNANVAPAUESTA:

POTILASVAHINKOJÄRJESTELMÄ JA VAHINGOISTA AIHEUTUVAT KOMPLIKAATIOT/ HUS NÄKEMYS

PETRI BONO
VS. JOHTAJAYLILÄÄKÄRI
14.5.2018

KÄSITTEISTÄ

Potilasvahinko vs. hoitokomplikaatio

POTILASVAHINKO

- Potilasvahingolla tarkoitetaan potilasvahinkolain mukaan hoidon yhteydessä tapahtunutta potilaan henkilövahinkoa, joka täyttää potilasvahinkolain korvausedellytykset. Tavallisin potilasvahinko on ns. hoitovahinko. Tällöin potilaalle on aiheutunut henkilövahinko tutkimuksesta, hoidosta tai muusta vastaavasta käsittelystä

HOITOKOMPLIKAATIO

- Hoitokomplikaatiolla tarkoitetaan hoidon ei-toivottua seurausta. Vain pieni osa hoitokomplikaatioista on potilasvahinkoja.
- Osa komplikaatioista on ns. väistämättömiä komplikaatioita, kuten vaikkapa syöpälääkkeen aiheuttama hiusten lähtö, jotka tapahtuvat kaikille ao. hoitoa saaville potilaille, mutta jotka ovat hyväksyttäviä suhteessa hoidettavaan sairauteen
- Joidenkin komplikaatioiden esiintyvyys vaihtelee. Esimerkiksi leikkaukseen liittyvän hermovaurion esiintyminen riippuu sekä leikkaavan kirurgin taidosta että hoidettavan potilasryhmän haastavuudesta. Hyvänkin kirurgin leikkausten aiheuttamien komplikaatioiden määrä voi olla melko suuri, jos leikattava potilasryhmä on hyvin vaikea.

VALINNANVAPAUS VS. HOIDON LAATU (KOMPLIKAATIOT)

- Eräs ajatus potilaan valinnanvapauden takana on, että potilas valitsisi häntä hoitavan yksikön mm. hoitokomplikaatioita koskevien tietojen (laatutiedot) perusteella. Usein komplikaatiotietojen arviointi kuitenkin edellyttää syvällisiä tietoja sekä hoidon porrastuksesta että hoitoyksikön potilasvalinnasta.
- Esim. synnytykset yo-sairaala vs. muut (riskisynnyttäjät)
 - Tilastojen tulkinta edellyttää case-mixin tietämystä. Esim. riskisynnyttäjä saattaa valita pienen sairaalan väärän tiedon perusteella, vaikka kannattaisi mennä hoidettavaksi juuri yo-sairaalaan

VALINNANVAPAAUS VS HOIDON LAATU (KOMPLIKAATIOT)

- Valinnanvapauslakiesityksen yhtenä ideana on edelleen, että maakunta asettaisi palveluntuottajille ehtoja, joilla voitaisiin joko sulkea pois toiminnasta sellaiset palveluntuottajat, joilla esiintyy paljon komplikaatioita taikka ainakin siirtää vastuu komplikaatioiden/potilasvahinkojen kustannuksista palveluntuottajalle. Käytännössä tällaisten ehtojen asettaminen on hyvin vaikeaa

VALINNANVAPAUSSLAKIESITYKSEN POTILASVAHINKOJA JA HOITOKOMPLIKAATIOITA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET

- Valinnanvapauslakiesityksessä (s. 179) todetaan, että valinnanvapauden piirissä olevilta palveluntuottajilta edellytettäisiin vastuuta toiminnastaan johtuvista hoitokomplikaatioista
- Valinnanvapautta koskevasta lakitekstistä on kuitenkin poistettu eräisiin valinnanvapauslakiesityksen aikaisempiin esitysluonnoksiin sisältynyt suoran valinnan palvelun tuottajan vastuu hoitokomplikaatioista
- Palveluntuottajille asetettavat ehdot kuten tietojärjestelmävaatimukset ja vastuu hoitokomplikaatioista vaatisivat palveluntuottajilta merkittävästi taloudellisia ja henkilöresursseja, joita mikroyrityksillä ja pienillä tuottajilla ei vaaditussa mittakaavassa usein ole.

VALINNANVAPPAUSLAKIESITYKSEN POTILASVAHINGOJA JA HOITOKOMPLIKAATIOITA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET

- Kokonaisuutena voi kuitenkin todeta, että valinnanvapauslakiesitys ei oleellisesti muuta yksityisen palvelutuottajan vastuuta potilasvahingoista taikka hoitokomplikaatiosta

YHTEENVETO

YHTEENVETO 1/2

- HUS pitää hallituksen esitykseen 16/2018 vp. ehdotettua sääntelymallia ongelmallisena, koska:
 1. Suomessa ei ole käytettävissä luotettavia tietoja komplikaatioiden esiintyvyydestä eri toimintayksiköissä ja erilaisissa hoitotilanteissa eikä komplikaatioiden hoidon kustannuksista. Tietojen puutuksessa on mahdotonta asettaa palvelutuottajille komplikaatiofrekvenssejä koskevia vaatimuksia taikka arvottaa komplikaatioiden hoitokustannuksia
 2. valinnanvapauslakiesityksessä ei suoran valinnan palvelutuottajille ole asetettu velvollisuutta vastata komplikaatioiden hoidosta, vaan komplikaatioiden hoito jää edelleen julkisen terveydenhuollon ja päivystävien sairaaloiden vastuulle. Järjestely suosii yksityisiä palvelutuottajia ja voi kannustaa niitä liialliseen riskinottoon hoitotoimenpiteiden osalta

YHTEENVETO 2/2

3. hoidettaessa potilasvahinkoja julkisessa terveydenhuollossa jäävät hoidon kulut veronmaksajien kustannettavaksi. Potilasvahingon hoidon kustannukset tulisi ensisijaisesti korvata vahingon aiheuttaneen palvelutuottajan potilasvakuutuksesta

KIITOS!

